

Honderd procent **Erica**

*Of het nou op de olympische sporttribune is of in een wankele kano op een rivier vol piranha's, het uitbundige enthousiasme van **Erica Terpstra** is niet klein te krijgen. „Kánjer, héérlijk, éinig”, is maar een greep uit haar arsenaal - lovende - stopwoordjes. In haar tv-serie 'Erica op reis' laat ze ons de wereld door haar ogen zien, en die kleurt op slag een stuk mooier. Mevrouw Positivo, 100% naturel.*

Door **Marie-Thérèse Roosendaal**
Foto's **Andreas Terlaak**

Koud over de drempel van het Scheveningse Kurhaus doet Erica Terpstra (75) een onthutsende onthulling. Tegen de fotograaf: „Liever van mijn linkerkant, daar heb ik een kuiltje in mijn wang. Jazeker, ik ben ijdel!”

Wacht even! IJdelheid en Erica, dat zijn toch twee uiteenlopende begrippen? Dit is toch wel dezelfde als de vrouw die zich in een zweterige jungle god-weet-waar laat filmen zonder spoorstje make-up?

„Daar loop ik niet als beeldmodel rond en er reizen geen visagisten of kappers mee. Voor het draaien haal ik altijd even een zeemleren lap over mijn gezicht. Ik hoor nooit dat mensen zich storen aan mijn uiterlijk, maar als het even kan ga ik natuurlijk liever mooi op de foto.” Vervolgt in één adem: „Ik ben heel veel dikker geweest, maar dat had ik nooit zo in de gaten. Ik had, denk ik, omgekeerde anorexia. Ik vond mezelf helemaal niet dik, zag mezelf dunner dan ik was. Als ik niet leuk op de foto stond, lag dat aan de fotograaf.” Erica schuwt de zelfspot niet.

Soms lijkt niets je te dol, maak je je nooit zorgen hoe dat overkomt op televisie?

„Voor mijn team hoef ik niet op mijn qui-vive te zijn, ik vertrouw ze blind. Als ik niet wil dat iets uitgezonden wordt, gebeurt dat niet. Vetorecht, contractueel vastgelegd. Maar daar heb ik nog nooit gebruik van hoeven maken.”

Wanneer haal je er wel een rood kruis door?

„Als mijn zonen of kleindochters zich zouden generen. Dat doen ze niet gauw, maar bloot zouden ze niet accepteren. En dat zou ik ook nooit doen. Gelukkig wordt me nooit gevraagd buiten mijn grenzen te gaan.”

Omdat je een flapuit bent, denkt heel Nederland je van haver tot gort te kennen. Maar interviews vinden steevast plaats bij jouw 'buurman', het Kurhaus, en nooit in jouw huiskamer. Waarom niet?

„Daar komt geen enkele camera in, mijn huis is voor vrienden. Ik hecht aan dat stuk privacy, maar tv-kijkers kennen wel een groot deel van me. Voor ik de politiek in ging, zei toenmalig minister Johan Witteveen in een interview dat hij soefi (een levenshouding die zich richt op een universele God, red.) was. Zo fantastisch dat hij over zijn innerlijke overtuiging vertelde, dat inspireerde me. Als volkswertegenwoordiger vond ik dat ik ook iets van mezelf

moest laten zien in ruil voor het vertrouwen van de kiezers.”

Zodat iedereen nu weet dat jij boeddhist bent - overigens decennia voor er in elke vinex-achtertuin een boeddhabeeeld stond.

„Ja, wat dat betreft was ik de tijd vooruit. Het boeddhisme spreekt me aan omdat het een levensbeschouwing is en geen religie met strikte wetten. Maar ik ben geen boeddhist, ik ben een eeuwige student boeddhisme. Ik volg de leefregels niet, ik wil wel een glas wijn en een stukje vlees op mijn bord.”

Boeddhisten slaan nog geen hinderlijke mug dood, hoe zit dat bij jou?

„Heb ik een mooie anekdote over. Een week voor ik met een parlementaire delegatie naar Japan ging, streek ik er vast neer in een zen-klooster. Op eigen kosten, hoor! Het was bijzonder, corvee draaien, zwijgen tijdens het eten. Een prachtige sfeer, het was nogal wat voor deze Jut en Jul uit 's-Gravenzande. Aan het einde van de week mocht ik één vraag stellen aan de monnik en daar heb ik zeven dagen op zitten broeden. Op die laatste dag vroeg ik hem: 'Waarom ben ik hier?' Mooie vraag, vond ik. Antwoordde de monnik: 'Om deze vraag te stellen.' Haha.”

„Goed, nog helemaal in de zen-modus sloot ik me aan bij de delegatie. Kom ik in mijn hotelkamer, zit er een knoeper van een spin in het bad.” Erica geeft tussen wijsvinger en duim vijf centimeter aan en huivert. „Ik gruw van spinnen. Normaal zou ik die dan wegspoelen in het putje, maar ja, zen... Ik heb hem in een prullenmandje geschoven, A4tje erop om het af te dekken. Met mijn haren recht overend van afgrijzen, hoorde ik die spin steeds omhoog kruipen en 'pok' omlaag vallen. Ik liep naar buiten, het mandje met gestrekte armen zover mogelijk van me af. Terrastrapje af, terrastrapje op, op zoek naar een goede plek in de tuin. Een Japanse soldaat stond op wacht en moest er het zijne van weten. Hij liep achter me aan, en in die merkwaardige procesie brachten we de spin weg. Bij een mooie struik kiepte ik het mandje voorzichtig om. Spin op de grond. En páts... zet die soldaat zijn voet erop.”

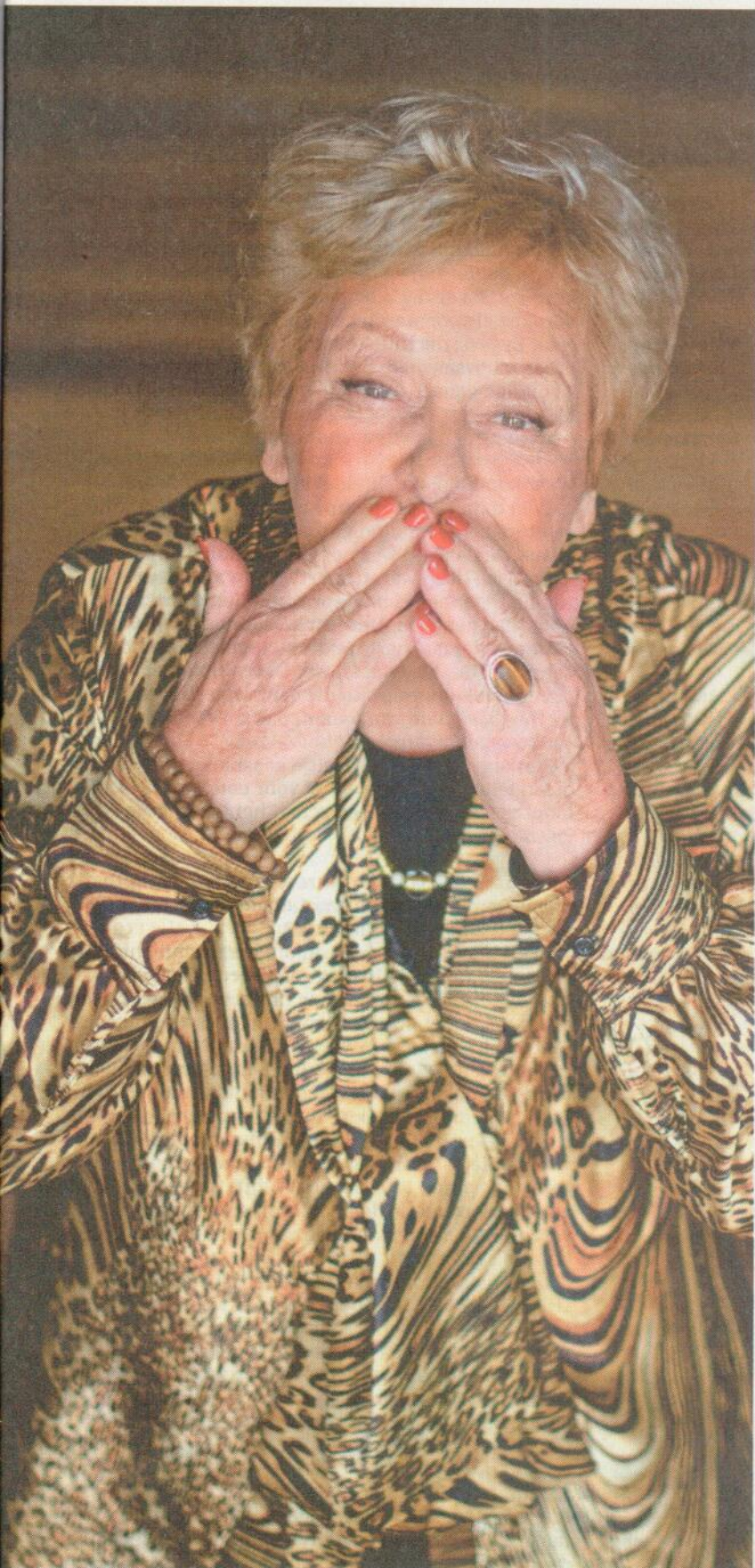
Erica schatert bij de herinnering, en komt dan terug bij het begin. „Boeddhisme is een levensbeschouwing. De Dalai Lama zegt: 'Als je maar het beste uit jezelf haalt, dan breng je het beste in anderen boven.’”

Daar sta je om bekend, jij steekt mensen aan met je ontwapenende enthousiasme en compassie.

„Heerlijk, dat hoor ik vaak. Ik ben geboren als een heel gelukkig kind, ik danste door het leven. Dat positieve heb ik van mijn moeder. Zelfs als het heel erg tegenzat, zag zij een lichtpuntje. Ik ben grootgebracht zonder religie, maar toen ik een jaar of acht was ging ik graag met een katholiek vriendinnetje mee naar de kerk. Om de ceremonieën, die vind ik van alle geloven mooi. Voor Erica op reis

'Mijn positivisme is geen pose, het komt van binnenuit'

ben ik met lokale alcohol bespuugd en met struiken gereinigd, prachtig. Goed, destijds zei ik tegen mijn vader dat ik jaloers was op mijn vriendinnetje. 'Als zij gelukkig is, kan zij haar God bedanken, maar wat moet ik?' Toen gaf mijn vader me de raad die ik later ook in boeddhistische leerboeken las. 'Als je dan zo gelukkig bent, dan moet je dat geluk doorgeven aan anderen. En niet morgen, maar nu.' En vanaf dat moment heb ik geprobeerd mijn geluk uit te dragen. Het kan zo simpel, een arm om iemand heen, een knipoog, een compliment."

Voor jou lijkt vrolijkheid je tweede natuur te zijn, maar hoe kun je dat eeuwig en altijd opbrengen?

„Ik train het. Als ik wakker word, blijf ik altijd even liggen en denk aan wat ik deze dag ga doen. En dan zeg ik hardop: yés! Ook als ik een slechte dag heb. Het maakt zoveel uit of je met hangende schouders en vol angst naar een finalewedstrijd gaat of dat je met je koppie hoog 'ik vreet je op' zegt. Al houd je jezelf voor de gek: het werkt. Ik heb de proef op de som genomen toen ik mijn eerste nieuwe knie kreeg. Op die ochtend lukte het me ook om 'yes' te zeggen."

„Mijn positivisme is geen pose, het komt van binnenuit. Natuurlijk ken ik ook verdriet en tegenslagen, maar ik heb al jong geleerd om eerder te kijken naar wat ik wél heb en wat ik wél kan. Met het ouder worden moet ik dingen opgeven. Zwemmen – baantjes trekken – gaat niet met twee kunstkníeën en een moeilijke schouder. Nou ja, dan maar niet. Ik ga drie keer per week met personal trainer Pim de boulevard op. Lopen en boksen." Balt haar vuisten. „Competitief, dat past bij me, ik verbeter het aantal stoten per minuut. Zo stoer, man! Wandelaars roepen 'goedzo, Terp!' Ik ga ook in storm en regen, want ik weet dat Pim staat te wachten én ik moet *fit for travel* zijn."

Nu we het daar toch over hebben, deze dagen zijn spannend, krijg je van Jan Slagter nog een serie?

„Ik hoop het zo en het zou ook terecht zijn! Ik heb meer dan een miljoen kijkers en dan zit ik zelfs recht tegenover *The voice*! En het zijn heus niet alleen ouderen, ik krijg ook mail van jonge studenten. Een mevrouw uit Wassenaar schreef dat ze in het buitenland voorheen altijd marktjes meed omdat ze ze smerig vond, maar door mij had ze ontdekt dat ze heel interessant zijn. Yés, denk ik dan."

Die stalletjes kunnen ook vies zijn, naar onze maatstaven. Toch eet jij alles wat je aangeboden wordt, ben je nooit bang voor een aanslag op de darmhuishouding?

„Al zitten er zwermen vliegen op het vlees, als mensen mij iets aanbieden en zó gastvrij zijn, dan kan ik toch niet zeggen dat ik het niet blief? De lokale mensen gaan er ook niet dood van en ik heb een sterke maag." Dat is de goden verzoeken, ze klopt die woorden snel af onder tafel. „En ik geef grif toe, rauw geitenooig was even slikken. En een ei met daarin een embryo compleet met snavel-

tje, pootjes en haren... Nee, dat kon ik niet eten, onze lokale gids was blij met deze delicatessen."

Waarin schuilt de kracht van jouw programma?

"Dat ik overal open op af ga, zonder vooroordelen. Ik vind het enig om spirituele leiders te ontmoeten, ook charlatans. Het feit dat zij daar zijn, betekent dat ze een functie in de samenleving hebben. Dan past respect. Ik geloof wel dat er meer is tussen hemel en aarde. Als zwemster was ik al bijgelovig. Voor een wedstrijd niet op de richels tussen de tegels stappen, altijd hetzelfde kleedhokje. In een god geloof ik niet, wel in reïncarnatie. Maar hoe ik terug kom of wie of wat ik ooit was, interesseert me geen zier. Uit regres-sietherapie komen mij iets te veel Egyptische prinsessen en Napoleons. Ik zie reïncarnatie als een positieve stap vooruit. Haha, ik moet hiervoor wel een rötlevens hebben gehad."

Wil je er niet aan dat het leven hierna helemaal ophoudt?

"Dat doet het natuurlijk wel, maar ik denk niet dat het dan voor niks is geweest. Ik heb mijn zonen weleens geprobeerd uit te leggen dat je een grote bol bent met een kern van zuiverheid. En in ieder leven moet je die kern groter maken totdat je bij de schil bent. Hoe groter de kern hoe meer je kunt geven. De Dalai Lama heeft me het begrip karma uitgelegd, toen ik zei dat ik boeten voor een eerder leven zo onrechtvaardig vond. Hij zei dat het heden in het verleden ligt en dat in het heden de toekomst ligt. Slechte beslissingen moet je nog een keer maken, dan krijg je de kans het beter te doen. Dan verbeter je je karma tijdens het heden. Zo wijs!"

Wat was jouw slechtste beslissing?

"Mijn scheiding was jammer, maar onvermijdelijk. Mijn ex - inmiddels overleden - en ik hebben om onze zonen wel een goede band met elkaar gehouden. Maar we moesten uit elkaar voor we elkaar de grond in zouden stampen."

Aha, je bent dus eigenlijk onmogelijk om mee te leven?

Erica neemt het plagerijtje serieus. "Uh, nou..." Dan gedickeerd. "Nee, ik ben absoluut niet onmogelijk, maar ik ben wel onmogelijk bij te houden. Zo veel dingen tegelijk en altijd weer wat nieuws, dat is moeilijk als de ander andere verwachtingen heeft."

Jouw loopbaan lijkt inderdaad wel een uitputtings-slag. Zwemkampioen, student Chinees en Japans, staatssecretaris, voorzitter NOC*NSF en super-supporter, reisreporter en kinderboekenschrijver.

"Ik ben verwonderd over wat het leven me aanbiedt, want het werd me allemaal aangeboden. Al-

CV

Geboren
26 mei 1943

Privé
Twee zoons,
twee schoon-
dochters,
kleindochters

Woonplaats
Scheveningen

Studie
Gymnasium-
bèta,
Chinees en
Japans

Loopbaan
Olympisch
zwemster (Ro-
me en Tokio)
VVD-staatsse-
cretaris
Voorzitter
NOC*NSF
Actrice (burge-
meester in *Pluk
van de Petteflet*)
Gids in tv-pro-
gramma *Erica
op reis*
Schrijfster
kinderboek
*Een knipoog
van de Boeddha*

leen op het voorzitterschap van NOC*NSF heb ik zelf aangestuurd. Dat werk deed ik als vrijwilliger en ik heb er geen rooie cent verdiend. Daarna wilde ik wel graag verre reizen maken, mijn passie, en ik zon op een list om die te bekostigen.

Aanvankelijk wilde ik over elke trip een boek schrijven om van de opbrengst de volgende te maken. Tot ik zag dat alle andere Bekende Nederlanders me al voor waren gegaan. Oud-olympiër Margriet Zegers, die intussen voor Ivo Niehe werkte, vroeg me waarom ik het niet voor tv zou doen. Nooit aan gedacht, en nu ben ik 36 landen verder. Met hopelijk nog veel te gaan. Papoea-Nieuw-Guinea is nog een hartenwens van me."

Waar komt die ongebreidelde reislust vandaan?

"Van mijn eerste Olympische Spelen in 1960, in een tijd dat haast niemand ooit in het buitenland kwam. Nederland was nog uniform blank en in het olympisch dorp waren sporters van alle kleuren van de regenboog en ze spraken talen die ik nog nooit had gehoord. De sfeer was fantastisch, we hadden allemaal hard geknokt, kenden dezelfde zenuwen, en daar waren we! Daar, in Rome, werd ik een wereldburger. En die verwondering en nieuwsgierigheid van toen heb ik tot op de dag van vandaag gehouden."

Een ober met een schaalje kaasblokjes aarzelt bij ons tafeltje, ziet dan dat het voor een andere is en loopt verder. Erica's lach schalt hem achterna: "Da's jammer, zeg!"

Onlangs heb je voor de Muzeprijs een prachtige nieuwe broche met lotusmotief gekregen. Maar je draagt toch dezelfde als altijd?

Erica doet haar broche af, om hem van dichtbij te laten bekijken. "Het is een gestileerd sneeuwluipaard, duizenden jaren voor Christus gemaakt door de Scythen, het origineel hangt in de Hermitage in Sint-Petersburg. En ik vertel niemand wat hij voor mij betekent en waarom ik hem, hoe dan ook, iedere dag op heb. Dat is privé, dat houd ik voor mezelf. Per uitzending krijg ik er tientallen vragen over. Helaas voor jou, het mirakel blijft een mirakel."

Ze is niet te vermurwen. Net zoals die deur van haar huiskamer, die potdicht blijft. Buiten breekt een flauw zonnetje door het wolkendeek, de zee verandert als een kameleon van asgriauw naar flonkerend aquamarijn.

Het ontsnapt niet aan Erica Terpstra's ogen. "De zee is elke dag anders, daarom woon ik hier zo graag. Met die storm laatst was het strand nog maar een derde van wat het nu is, de golven hadden tot aan de einder witte koppen en beukten tegen het paviljoen op de pier. Daar kan ik zo van genieten dat ik in staat ben om er afspraken buitenshuis voor af te zeggen. Sterker nog, dan dóe ik dat."

Gunt ze ons toch nog een klein inkijkje in haar huiskamer. "Op die dagen sleep ik mijn hometrainer naar het raam, kijk ik fietsend uit over zee en dan denk ik: 'Wat ben ik een gelukkig mens.'" ●

***Tk ben verwonderd over wat
het leven me aanbiedt'***

